

Mevrouw R.M. Letschert
p/a Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum 16-12-2025
Ons kenmerk MBE20251215
Contactpersoon Mariska de Beijer, adviseur Public Affairs
E-mail m.de.beijer@knmt.nl
Betreft Input informatiegesprekken

Geachte mevrouw Letschert,

In de afgelopen periode is er veel aandacht geweest voor de toegankelijkheid van mondzorg in Nederland. Uit onderzoek van CBS blijkt namelijk dat 1 op de 3 mensen met een laag inkomen de tandarts wel eens mijdt om financiële redenen¹. Het mijden van mondzorg leidt tot (sociaal) ongemak, pijn en soms ernstige complicaties.

Maar de toegankelijkheid van mondzorg gaat verder dan het wel of niet kunnen betalen van de rekening. Het gaat ook over de vraag: 'Kan ik straks nog terecht bij een tandarts bij mij in de buurt?' Kleinere praktijken krijgen het namelijk steeds moeilijker. Dat baart ons zorgen, want juist in kleinere gemeenten en landelijke gebieden vervullen deze praktijken een cruciale rol.

De huidige uitdagingen in onze sector vragen om gerichte investeringen door het nieuwe kabinet. Wij willen u daarom vragen om in de komende formatieperiode de volgende punten onder de aandacht te brengen:

- 1 Investeer gericht in een uniforme regeling, specifiek voor mensen in financieel kwetsbare posities, die hen structureel toegang geeft tot mondzorg en niet slechts tot noodhulp.
- 2 Zorg voor behoud van mondzorgpraktijken van verschillende groottes door onnodige bureaucratie en regeldruk terug te dringen en de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen.

¹ https://www.cbs.nl/item?sc_itemid=aa5a914d-32a6-424c-gad1-d12d4d7265eg&sc_lang=nl-nl

1 Uniforme regeling voor mensen in financieel kwetsbare posities

Mondzorg is voor financieel kwetsbare mensen in Nederland niet altijd toegankelijk. Er zijn straat-tandartsen, lokale hulpinstanties en regelingen via gemeenten, maar deze ondersteuning is dikwijls onvoldoende toereikend en niet voor iedereen gelijk en toegankelijk. Zo verschilt bijvoorbeeld de financiële tegemoetkoming voor de gemeentepolis per gemeente fors. Daarnaast is het onacceptabel dat een patiënt voor noodzakelijke mondzorg afhankelijk moet zijn van liefdadigheid. Het gebrek aan een uniforme oplossing levert onwenselijke gezondheidsverschillen en onnodige gezondheidsschade op.

Onlangs zijn er door de Tweede Kamer moties aangenomen om een jaarlijkse controle te vergoeden vanuit het basispakket. Dat klinkt misschien mooi, maar de kosten voor een mondzorgbehandeling komen juist ná de controle. Iemand valt dus na de controle alsnog tussen wal en schip. Daarnaast blijkt uit onderzoek van het CBS dat 81,9% van de Nederlanders in 2024 tenminste 1 keer de tandarts bezocht, met een gemiddelde van 4,2 bezoeken per persoon.² Een jaarlijkse controle vergoeden uit het basispakket voor álle Nederlanders, dus ook voor diegenen die geen financiële hulp nodig hebben, drijft de zorgkosten onnodig op.

Wij pleiten daarom voor het weghalen van de onnodige drempels die de toegang tot mondzorg belemmeren en voor gerichte investeringen om de mondgezondheid van financieel kwetsbare mensen te verbeteren. Dit betekent aandacht voor preventie, zelfzorg en indien nodig curatieve behandelingen om alle klachten te verhelpen. Zodat zij daarna zelf, met regelmatige controles, hun gebit duurzaam gezond kunnen houden.

2 Behoud kleinschalige mondzorgpraktijk

We zien een afname van kleine(re) mondzorgpraktijken door toenemende regeldruk, onrealistische tarieven die gebaseerd zijn op schaalvergroting en problematiek rondom huisvesting en financiering. Wij maken ons extra zorgen over de kleine(re) praktijken in landelijke gebieden die niet meer kostendekkend kunnen werken en op termijn mogelijk hun deuren moeten sluiten. Terwijl juist in die gebieden het tekort aan mondzorgverleners het meest nijpend is en patiënten nu al moeilijk een (andere) mondzorgpraktijk kunnen vinden. Als deze praktijken verdwijnen, komen patiënten letterlijk op grotere afstand van de mondzorg te staan. Zeker voor ouderen of mensen die minder mobiel zijn, is deze afstand dan onoverbrugbaar. Grotere afstand tot een tandartspraktijk betekent ook dat de spoedzorg onder druk komt te staan en dat tijdig handelen niet altijd mogelijk is.

Wij pleiten daarom voor behoud van kleinschalige mondzorgpraktijken door onnodige bureaucratie en regeldruk terug te dringen. Het is belangrijk dat tandartsen en orthodontisten die een eigen praktijk hebben of willen starten, daar zo veel mogelijk in ondersteund worden. We hebben deze zorgondernemers namelijk keihard nodig om de mondzorg in Nederland toegankelijk te houden.

Indien gewenst lichten wij graag de inhoud van deze brief nader toe.

Hoogachtend,

Hans de Vries
Voorzitter KNMT

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2025/33/contacten-met-de-tandarts-2024>